

**Київський Національний університет будівництва і архітектури**

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра “Охорони праці і навколишнього середовища”

**ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Проректор

з навчально-методичної роботи

\_\_\_\_\_ / Г.М.Тонкачєєв /

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Інтелектуальна власність

Галузь знань 19 архітектура та будівництво

спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Міське будівництво і господарство

Промислове і цивільне будівництво

Реконструкція будівель та споруд

051 «Економіка»

Економіка підприємства (ЕП)

Вартісний інжиніринг в будівництві

Факультет(інститут,відділення)      будівельний факультет

\_\_\_\_\_ – 20\_\_ рік

Робоча програма «Інтелектуальна власність» для студентів за напрямом підготовки для студентів за галуззю знань 19 архітектура та будівництво; спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія», «Міське будівництво і господарство», «Промислове і цивільне будівництво», «Реконструкція будівель та споруд»; 051 «Економіка», «Економіка підприємства» (ЕП), «Вартісний інжиніринг в будівництві».

„\_\_\_” \_\_\_\_\_, 20\_\_ року- \_\_ с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)  
доц. Тернавська В.М., ст.викладач Щербакова О.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

«Охорони праці і навколишнього середовища»

протокол № \_\_\_\_\_ від. “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (Волошкіна О.С.).

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності:

Протокол № \_\_\_\_\_ від “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Голова НМКС \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_).

© \_\_\_\_\_, 20\_\_ рік

© \_\_\_\_\_, 20\_\_ рік

## Опис навчальної дисципліни

| Найменування показників                                                              | Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень | Характеристика навчальної дисципліни |                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------|
|                                                                                      |                                                                  | денна форма навчання                 | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів – 3                                                               | Галузь знань<br>(шифр і назва)                                   | Нормативна                           |                       |
| Модулів – 1                                                                          | Спеціальність                                                    | Рік підготовки:                      |                       |
| Змістових модулів – 1                                                                |                                                                  | 2017/18-й                            | 2017/18-й             |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат, 1 (назва)                          |                                                                  | Семестр                              |                       |
| Загальна кількість годин – 60                                                        |                                                                  | 9-й                                  | 11-й                  |
|                                                                                      |                                                                  | Лекції                               |                       |
| Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента - | Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>                 | 16 год.                              | 6год.                 |
|                                                                                      |                                                                  | Практичні, семінарські               |                       |
|                                                                                      |                                                                  | 4год.                                | 10 год.               |
|                                                                                      |                                                                  | Лабораторні                          |                       |
|                                                                                      |                                                                  | -год.                                | - год.                |
|                                                                                      |                                                                  | Самостійна робота                    |                       |
|                                                                                      |                                                                  | 40год.                               | 44 год.               |
|                                                                                      |                                                                  | Вид контролю: залік                  |                       |

**Примітка.**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання -

для заочної форми навчання -

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета курсу** - ознайомити студентів з понятійним апаратом інтелектуальної власності, виробити у них системне бачення проблеми, дати основні знання щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності та їх захисту в Україні та світі.

**Завданням курсу** є набуття студентами знань та умінь у сфері правової охорони інтелектуальної власності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

**знати:**

- основні поняття в сфері правової охорони інтелектуальної власності;
- систему правової охорони інтелектуальної власності;
- міжнародну систему інтелектуальної власності;
- нормативно-правові акти України та міжнародні договори, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності;
- умови надання правової охорони на об'єкти права інтелектуальної власності в Україні;
- механізми використання прав на об'єкти права інтелектуальної власності;
- форми та порядок захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

**вміти:**

- використовувати нормативно-правові акти та міжнародні договори, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності;
- виявляти об'єкти права інтелектуальної власності;
- визначати права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- використовувати адміністративний порядок захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Згідно із планом підготовки магістрів студенти повинні прослухати курс лекцій, виконати завдання семінарських занять, опрацювати питання, винесені на самостійне вивчення, виконати індивідуальне завдання у формі реферату та скласти залік.

### Програма навчальної дисципліни

#### Модуль 1. Нормативно-правові основи інтелектуальної власності.

**Змістовий модуль 1.** Законодавче та нормативно-правове регулювання у сфері охорони інтелектуальної власності.

Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності.

Тема 2. Система інтелектуальної власності.

Тема 3. Авторське право.

Тема 4. Мета охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Правова охорона об'єктів промислової власності.

Тема 5. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 6. Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав.

Тема 7. Міжнародно правова охорона інтелектуальної власності.

Тема 8. Економіка інтелектуальної власності. Управління правами інтелектуальної власності.

Тема 9. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності.

### 3. Структура навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів і тем                                                                                       | Кількість годин |              |   |     |      |              |              |   |     |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|---|-----|------|--------------|--------------|---|-----|------|
|                                                                                                                     | денна форма     |              |   |     |      | Заочна форма |              |   |     |      |
|                                                                                                                     | усього          | у тому числі |   |     |      | усього       | у тому числі |   |     |      |
|                                                                                                                     |                 | л            | п | ІРК | с.р. |              | л            | п | ІРК | с.р. |
| 1                                                                                                                   | 2               | 3            | 4 | 5   | 6    | 7            | 8            | 9 | 10  | 11   |
| <b>Модуль 1. Нормативно-правові основи інтелектуальної власності.</b>                                               |                 |              |   |     |      |              |              |   |     |      |
| <b>Змістовий модуль 1. Законодавче та нормативно-правове регулювання у сфері охорони інтелектуальної власності.</b> |                 |              |   |     |      |              |              |   |     |      |
| Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності.                                          | 6               | 2            | - | -   | 4    | 4            | -            | - | -   | 4    |
| Тема 2. Система інтелектуальної власності.                                                                          | 8               | 2            | 2 | -   | 4    | 8            | 2            | 2 | -   | 4    |
| Тема 3. Авторське право                                                                                             | 6               | 2            | - | -   | 4    | 4            | -            | - | -   | 4    |
| Тема 4. Мета охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Правова охорона промислової власності.              | 8               | 2            | 2 | -   | 4    | 10           | 2            | 2 | -   | 6    |
| Тема 5. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.                                             | 4               | 2            | - | -   | 2    | 4            | -            | - | -   | 4    |
| Тема 6. Правова охорона об'єктів авторського права і                                                                | 6               | 2            | - | -   | 4    | 4            | -            | - | -   | 4    |

|                                                                                                              |           |           |          |          |           |           |          |          |          |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|----------|----------|-----------|-----------|----------|----------|----------|-----------|
| суміжних прав.                                                                                               |           |           |          |          |           |           |          |          |          |           |
| Тема 7.<br>Міжнародно<br>правова охорона<br>інтелектуальної<br>власності.                                    | 6         | 2         | -        | -        | 4         | 4         | -        | -        | -        | 4         |
| Тема 8. Економіка<br>інтелектуальної<br>власності.<br>Управління<br>правами<br>інтелектуальної<br>власності. | 2         | -         | -        | -        | 2         | 4         | -        | -        | -        | 4         |
| Тема 9.<br>Розпорядження<br>майновими<br>правами<br>інтелектуальної<br>власності.                            | 2         | -         | -        | -        | 2         | 4         | -        | -        | -        | 4         |
| Тема 10. Захист<br>прав<br>інтелектуальної<br>власності.                                                     | 6         | 2         | -        | -        | 4         | 8         | 2        | -        | -        | 6         |
| Разом за змістовим<br>модулем 1                                                                              | 54        | 16        | 4        | -        | 34        | 54        | 6        | 4        | -        | 44        |
| <b>Усього годин</b>                                                                                          | 54        | 16        | 4        | -        | 34        | 54        | 6        | 4        | -        | 44        |
| Індивідуальне<br>завдання                                                                                    | 6         | -         | -        | -        | 6         | 6         | -        | -        | -        | 6         |
| <b>Усього годин</b>                                                                                          | <b>60</b> | <b>16</b> | <b>4</b> | <b>-</b> | <b>40</b> | <b>60</b> | <b>6</b> | <b>4</b> | <b>-</b> | <b>50</b> |

#### 4. Теми семінарських занять

| №  | Назва теми                                                                                              | Кількість годин |          |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------|
|    |                                                                                                         | денна           | заочна   |
| 1. | Загальна характеристика інтелектуальної власності та її правового регулювання.                          | 2               | 2        |
| 2. | Мета охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Правова охорона об'єктів промислової власності. | 2               | 2        |
|    | <b>Разом</b>                                                                                            | <b>4</b>        | <b>4</b> |

## 5. Самостійна робота

| №   | Назва теми                                                                                  | Кількість годин |           |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|
|     |                                                                                             | денна           | заочна    |
| 1.  | Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності людини                             | 4               | 4         |
| 2.  | Система інтелектуальної власності                                                           | 4               | 6         |
| 3.  | Авторське право                                                                             | 4               | 4         |
| 4.  | Мета охорони прав інтелектуальної власності. Правова охорона об'єктів промислової власності | 4               | 6         |
| 5.  | Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності                              | 4               | 4         |
| 6.  | Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав                                  | 4               | 6         |
| 7.  | Міжнародно правова охорона інтелектуальної власності                                        | 4               | 6         |
| 8.  | Економіка інтелектуальної власності                                                         | 4               | 4         |
| 9.  | Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності                                   | 4               | 4         |
| 10. | Захист прав інтелектуальної власності                                                       | 4               | 6         |
|     | <b>Разом</b>                                                                                | <b>40</b>       | <b>50</b> |

## 6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачено у формі реферату як ґрунтовний і самостійний аналіз зроблених теоретичних та практичних завдань курсу. Варіанти завдань наведено нижче. Кількість робіт -1; обсяг у годинах – 6.

### Теми рефератів

1. Загальна характеристика інтелектуальної власності та її правового регулювання.
2. Еволюція авторського права і суміжних прав.
3. Основні поняття авторського права.
4. Авторські договори.
5. Правовий захист авторського права.
6. Сутність радикальної реформи законодавства про промислову власність і патентне право України.
7. Правова охорона винаходу і корисної моделі.
8. Правова охорона промислового зразка.
9. Правова охорона торговельних марок.
10. Авторське право: поняття, основні завдання та функції.
11. Патентовласники, їх права та обов'язки.

12. Ліцензійні договори.
13. Захист прав авторів об'єктів науково-технічної творчості.
14. Захист прав власників патенту.
15. Еволюція інтелектуальної власності.
16. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.
17. Економіка інтелектуальної власності.
18. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності.
19. Захист прав інтелектуальної власності.
20. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності.
21. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальної, творчої діяльності.
22. Державна система охорони інтелектуальної власності.
23. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.
24. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.
25. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
26. Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS.
27. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
28. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.
29. Управління правами інтелектуальної власності.
30. Система інтелектуальної власності.
31. Колективне управління правами суб'єктів авторського права.
32. Розпорядження авторськими правами.
33. Виникнення і здійснення авторських прав.
34. Раціоналізаторська пропозиція у системі права інтелектуальної власності.
35. Авторські права на службовий твір.

## **7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ**

При викладанні навчальної дисципліни використовуються словесний, інформаційно-ілюстративний, наочний та практичний, проблемний та пошуковий методи навчання із застосуванням лекцій, ситуаційних завдань, моделювання конкретних ситуацій, комплексних, реферативних оглядів, провокаційних вправ і запитань, ділових ігор.

## **8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ**

Контрольні заходи передбачають проведення поточного, модульного та семестрового контролю.

Поточний, модульний контроль здійснюється під час проведення практичних та індивідуальних занять з викладачем.

Семестровий контроль виконується за окремим графіком, складеним деканатом факультету.

Засоби контролю засвоєння матеріалу індивідуальних завдань – представлення та захист індивідуальної роботи.

Перелічені засоби разом з оцінкою індивідуальної роботи та успішним виконанням студентами програми практичних та самостійних занять є достатнім для проведення підсумкового контролю по засвоєнню студентами цієї дисципліни, у вигляді заліку по закінченню вивчення дисципліни.

## 9. Розподіл балів, які отримують студенти

| Поточне оцінювання та самостійна робота |   |              | Підсумковий тест (залік) | Сума       |
|-----------------------------------------|---|--------------|--------------------------|------------|
| Змістовий модуль № 1                    | - | Інд.завдання |                          |            |
| <b>40</b>                               |   | <b>40</b>    | <b>20</b>                | <b>100</b> |

## Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                                    |                                                                      |
|----------------------------------------------|-------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
|                                              |             | для екзамену                                                     | для заліку                                                           |
| 90 – 100                                     | A           | відмінно                                                         | зараховано                                                           |
| 82-89                                        | B           | добре                                                            |                                                                      |
| 74-81                                        | C           |                                                                  |                                                                      |
| 64-73                                        | D           | задовільно                                                       |                                                                      |
| 60-63                                        | E           |                                                                  |                                                                      |
| 35-59                                        | FX          | незадовільно з<br>можливістю повторного<br>складання             | не зараховано з<br>можливістю<br>повторного складання                |
| 0-34                                         | F           | незадовільно з<br>обов’язковим повторним<br>вивченням дисципліни | не зараховано з<br>обов’язковим<br>повторним вивченням<br>дисципліни |

## 10. Методичне забезпечення

1. Інтелектуальна власність. Методичні вказівки до вивчення дисципліни для магістрів всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. Уклад. Щербакова О.М., КНУБА, 2011, 35 с.

## 11. Рекомендована література

### Базова

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами і доповненнями, внесеними згідно із законами від 08.12.2004 р. № 2222-IV; від 01.02.2011 р. № 2952-VI; від 19.09.2013 р. № 586-VII; від 21.02.2014 р. № 742-VII; від 02.06.2016 р. № 1401-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
5. Про охорону прав на промислові зразки. Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
6. Про архітектурну діяльність. Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>
7. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
8. Про державну таємницю. Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
9. Про захист від недобросовісної конкуренції. Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. URL : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
12. Порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>

13. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель. Наказ МОН України від 22.01.2001 р. № 22. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>

14. Правила складання і подання заявки на промисловий зразок. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.02.2002 р. № 110. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02>

15. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. (ратифікована 25.12.1991 р.) URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_123](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123)

16. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року / 1979 р. (ратифікована 25.12.1991 р.). URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_134](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134)

17. Договір про патентну кооперацію (договір РСТ) від 19 червня 1970 року (ратифікований 25.12.1991 р.). URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895\\_001](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001)

18. Договір про патентне право 2000 р. (ратифікований 22.11.2002 р.). URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895\\_002](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_002)

### **Допоміжна Рекомендована література**

1. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. - Київ : Центр учбової літератури, 2015. - 549 с.

2. Право інтелектуальної власності [Текст] : термінол. слов. / Іванов Ю. Ф., Куриліна О. В., Іванова М. В. ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ : Освіта України, 2017. - 281 с.

3. Концептуальні засади правової охорони інтелектуальної власності щодо наукових відкриттів, раціоналізаторських пропозицій і бізнес-методів [Текст] : монографія / Є. А. Булат ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. Нац. акад. прав. наук України О. П. Орлюк ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Придніпр. наук. центр НАН України та М-ва освіти і науки України. - Київ ; Дніпро : Пороги, 2017. - 297 с.

4. Право інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект [Текст] : навч. посіб. для ВНЗ / Т. І. Биркович [та ін.] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2015. - 279 с.

5. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ спец. "Правознавство" / [О. І. Харитоновна та ін.] ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Юридична література, 2015. - 201, [1] с.

6. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності: організаційно-правові засади [Текст] : монографія / Андрощук Г. О., Работягова Л. І. ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. - Київ : Інтерсервіс, 2017. - 124 с.

7. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України [Текст] = Intellectual Property Law of the European Union and the Legislation of Ukraine / Ю. М. Капіца [та ін.] ; Держ. департамент з питань адаптації законодавства, Центр інтелект. власності та передачі технологій НАН України. - К. : Слово, 2006. - 1104 с.

8. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади [Текст] : монографія / [В. С. Дроб'язко та ін. ; за наук. ред. О. П. Орлюк] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. - К. : Лазурит-Поліграф, 2010. - 464 с.

9. Правові засади інтелектуальної власності в Україні [Текст] : навч. посіб. для студ. денної та заоч. форм навчання за фахом "Інтелектуальна власність" / О. Є. Аврамова, Н. Г. Васильєва, Л. В. Перевалова ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". - Х. : НТУ "ХПІ", 2011. - 135 с.

10. Порівняльне право про захист промислових зразків [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. магіст. Progr. "Міжнародне та порівняльне право інтелектуальної власності" / [уклад. А. А. Герц]. - Х. : Хмельницький національний університет, 2012. - 173 с.

11. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади) [Текст] / О. І. Харитоновна = Legal relationships arisen in the sphere of intellectual property as a

result of the creative activity (conceptual principles) / О. І. Kharytonova : монографія. - О. : Фенікс, 2011. - 343 с.

12. Економіко-правові проблеми в сфері інтелектуальної власності [Текст] : [монографія] / [О. П. Орлюк та ін. ; наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверський] ; НДІ інтелект. власності Акад. прав. наук України. - К. : НДІ інтелектуальної власності АПрН України, 2006. - 363 с.

13. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О. : Фенікс, 2011. - 491 с.

14. Право інтелектуальної власності. Практикум [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [І. Р. Калаур та ін.] ; за ред. Н. Б. Москалюк ; Терноп. нац. екон. ун-т, Юрид. ф-т. - Т. : Економічна думка ТНЕУ, 2011. - 216 с.

15. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч.-метод. посіб. / О. І. Сушинський ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2012. - 147 с.

16. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування [Текст] : монографія / кол. авт.: Дроб'язко В. С. [та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук О. П. Орлюк ; Акад. правових наук України, НДІ інтелект. власності. - К. : Лазуріт-Поліграф, 2009. - 242 с.

17. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування [Текст] : матеріали парламент. слухань у Верховній Раді України, 21 берез. 2007 р. / Верховна Рада України, Ком. з питань науки і освіти ; [упорядкув. Г. О. Андрощук ; редкол.: К. С. Самойлик (голова) та ін.]. - К. : Парламент. вид-во, 2007. - 318 с.

18. Питання правової охорони інтелектуальної власності в інформаційній мережі системи Інтернет [Текст] : монографія / П. В. Коломієць ; Полтав. ін-т економіки і права, ВНЗ "Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". - Полтава : Копі-Центр, 2015.

19. Право інтелектуальної власності науково-педагогічного працівника [Текст] : монографія / [С. В. Корновенко, О. А. Кульбашна, О. С. Парамонова] ;

Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. - Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, 2016. - 327 с.

20. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри [Текст] : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів з проблем інтелект. власності / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.] ; [редкол.: Орлюк О. П. та ін.]. - Київ : Інтерсервіс, 2015. - 303 с.

21. Інтелектуальна власність та патентознавство [Текст] : конспект лекцій для студ. усіх спец. ден. форми навчання / Жарких В. Ю., Чистякова І. М., Яворський С. Х., Пальшкова Т. А. ; Одес. нац. політехн. ун-т. - О. : Наука і техніка, 2008. - 58 с.

22. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар [Текст] : пояснення, тлумачення, рек. з використ. позицій вищ. суд. інстанцій, М-ва юстиції, науковців, фахівців . - Х. : Страйд, 2010 . - (Серія "Коментарі та аналітика" ) Т. 6 : Право інтелектуальної власності / [С. Ю. Бурлаков та ін.] ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. - 2011. - 582, [10] с.

23. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності від плагіату (проблеми теорії) [Текст] : монографія / Г. О. Ульянова ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. - 346 с. - Бібліогр.: с. 315-346.

24. Господарсько-правовий захист інтелектуальної власності в Україні [Текст] : монографія / М. Ю. Потоцький. - Київ : Персонал, 2014. - 618 с.

25. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності: теорія і практика [Текст] : монографія / В. В. Колесніченко ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Логос, 2014. - 399 с.

26. Кримінально-правова охорона прав інтелектуальної власності [Текст] : монографія / А. С. Нерсисян ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - Хмельницький : Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права, 2010. - 191 с.

## 12. Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <https://www.rada.gov.ua>
3. Право інтелектуальної власності / Підпригора О.А та ін. Київ, Видавничий Дім “Ін Юре”, 2002. URL : <http://textbooks.net.ua/content/category/30/44/36/>
4. Організаційно-правові основи патентознавства. Патентне право. Підручник.  
URL : [http://pidruchniki.com/78100/pravo/organizatsiyno-pravovi\\_osnovi\\_patentoznavstva](http://pidruchniki.com/78100/pravo/organizatsiyno-pravovi_osnovi_patentoznavstva)